

Aktuální zpravodajství nově na adrese www.loutkar.online

FACEBOOK
TWITTER
RSS

AKTUÁLNĚ O ČASOPISU RECENZNÍ ŘÍZENÍ LOUTKÁŘSKÉ CENTRUM E-SHOP PREMIÉRY FESTIVALY KONTAKT ENGLISH

Zprávy Glosy Recenze Studie Rozhovory Reportáže Blog

Najdi na webu

HORKÝ, LUDĚK: ZNAČKA S+H: DAR ČI PROKLETÍ?

V návaznosti na obsáhlou analýzu tvorby Divadla Spejbla a Hurvínka z předchozích stran nabízíme rozhovor se sourozenci Denisou a Mikim Kirschnerovými o minulosti, ale hlavně o budoucnosti divadla. Rozhovory s dalšími osobnostmi spojenými s touto výjimečnou českou loutkovou scénou přineseme i v dalším čísle. (red)

Jaká je vaše vize pro nejbližší sezóny? Jaký máte cíl?

Miki: Plánů máme pochopitelně dost, a to nejen divadelních. Rádi bychom vedle linie interní tvorby a realizace „klasických“ loutkových inscenací přizvali i externí tvůrčí týmy, které by Spejbla a Hurvínka obohatily svými inscenačními postupy a svým divadelním viděním. Spejbl s Hurvínkem ale odjakživa také přesahovali rámec divadla. Inklinovali k novým technologiím, novým médiím. Profesor Skupa se poměrně rychle prosadil v rozhlase, natáčet desky, které byly významnou součástí „popularizace“ těchto postavíček. Spousta lidí se s S+H seznámila především díky deskám. Této činnosti se věnujeme do dnešních dnů a spolupráce se Supraphonem trvá už více než devadesát let. Hurvínkem byl akterem prvního československého zvukového animovaného filmu manželů Dodalových. I v těchto přesazích chceme pokračovat. V loňské sezóně jsme zahájili velmi inspirující spolupráci s Planetum Praha. Hurvínkem se jako první „loutkonaut“ vydal do Vesmíru, v planetáriu vznikl interaktivní „Spejblův Houston“, kde můžou děti s Hurvínkem na oběžné dráze komunikovat, ale také zhlédnout zajímavá videa o vesmíru s našimi protagonisty. A spolupráce pokračuje – momentálně připravuji zábavně vzdělávací film do kopule Planetária a film by měl být slavnostně uveden spolu s otevřením Planetária po jeho rekonstrukci. Rádi bychom k Hurvínkové stovce v roce 2026 připravili také klasické „večerníčkovské“ příběhy.

A divadelní vize?

Miki: Máme za sebou čerstvě po premiéře prvního „hostujícího týmu“. Jirka Jelínek a Tereza Lexová pro nás připravili inscenaci Spejbl, Hurvínka a JÁ, která získala v Divadelních novinách sukces měsíce, což nás samozřejmě potěšilo a zdá se, že naše snaha obohatit náš repertoár i o tyto divadelní interakce, bude mít svůj smysl. Existuje celá řada platných a regulérních postupů, které se můžou vzájemně obohacovat.

Je těžké shánět pro vaše divadlo nové režiséry?

Miki: Máme přísliby spolupráce a plán realizace těchto inscenací až do roku 2025 a zajímavá spolupráce se rýsuje také k Hurvínkovým 100. narozeninám. Rád bych, abychom prostě rozvíjeli naši tradici a nesklouzli k tradicionalismu.

Denisa: Těžko již teď odhadnout, kdy a kde se budeme inspirovat a kdy na sebe tyto přístupy narazí, je ale naší povinností právě tyto možnosti pokoušet. Mám velkou radost, že se v této sezóně stala naší kmenovou režisérkou Janka Ryšánek Schmiedtová, která bude mít samozřejmě vliv také na dramaturgické směřování divadla. Těšíme se, jsme zvědaví, jak se bude dařit, to vše se ukáže.

Dlouhodobě mi přišlo, že se vlastně už za vaší maminky Divadlo S+H spíš uzavíralo a zintimňovalo autorský kolektiv. Jak to vidíte vy? Kde hledáte autory? Chcete je vychovat v divadle? Nebo je vidíte sami v sobě? Nebo se chcete otevřít nějakým jiným? Jaký na to máte klíč?

Miki: Psát pro marionetové divadlo je samo o sobě trošku specialita, protože musíte počítat s tím, co loutka dokáže, co dokáže technologie, co dokáže scéna. Proto se někdy stávalo, že byl přizván dobrý autor, který ale napsal těžko realizovatelný text a spolupráce byla obtížná a nepřijemná. Z toho trochu vzniklo že interně víme, jak se to dělá, tak se toho budeme držet a nebudeme riskovat. Pak ovšem hrozí nebezpečí, aby to neskončilo machou. To po několika inscenacích pozoruji už i u sebe a tady je prostor pro kvalitní a aktivní spolupracovníky.

Denisa: Myslím, že prostředky divadla, které jsme respektovali, se svým způsobem utáhly do jednoho klasického modelu, na druhou stranu změny se dost často odehrávaly přímo zevnitř divadla – např. éra Salamandru –, ale lidé byli otevření novým postupům a možnostem. A za posledních deset let právě Miki přivedl do divadla autory a tvůrce, kteří se stali velmi určující pro utváření toho, čím dnes jsme (Robin Král, Jirka Škorpík, Jan Lstibůrek). Technologie „nitek“ a možnosti, které to dává, pro sebe musí autoři nejdřív objevit. Navíc probíhá i zcela přirozená generační obměna souboru a spolu s možností se otevřít i dalším zkušenostem, to přináší prostor vymanit se z určité uzavřenosti.

Proč jste se rozhodli pokračovat v – řekněme – rodinné tradici?

AKTUÁLNÍ ČÍSLO

PREMIÉRY

3. 3. 2023
[Buchty a loutky](#)
[Punch a Judy](#)

3. 3. 2023
[Divadlo loutek Ostrava](#)
[Malá čarodějnice](#)

4. 3. 2023
[Divadlo Lampion Kladno](#)
[Čaroděj ze země Oz](#)

4. 3. 2023
[Divadlo Šumperk](#)
[Rychlebské pohádky](#)

16. 3. 2023
[Divadlo Minor Praha](#)
[Princ na bílém koni](#)

[Přehled letošních premiér](#)

FESTIVALY

6. 3. 2023 – 10. 3. 2023
[Loutex](#)

11. 3. 2023 – 12. 3. 2023
[45. festival pražských amatérských loutkářů](#)

11. 3. 2023 – 14. 3. 2023
[Mimiart](#)

Denisa: Pro mě je to hluboce osobní záležitost. Když člověk sledoval rodiče, jejich úsilí. Táta skoro trpěl pocitem zodpovědnosti za to, co s S+H bude. Navíc byl panu profesoru Skupovi vděčný, že ho vlastně zachránil, když nemohl po vojně u PTP najít žádnou práci. Dělal pro S+H maximum, to samé prožívala máma, která zase čelila soudním sporům. Divadlu ze sebe dali opravdu všechno, zní to pateticky, ale v jejich případech to byl holý, prostý fakt. Takže asi chápete, že ani pro nás není možné přistupovat k divadlu bez obav, nervů. Snažíme se pro ně udělat to nejlepší. Do divadla mě přivedla náhoda, i když vlastně právě díky divadlu tady jsem – jsme, protože se zde rodiče seznámili. Když mi bylo osmnáct, táta jednou vlastně jen tak poznamenal: Tak když pořád píšeš, tak napiš taky něco pro Spejbla a Hurvínka, a rozhodně tomu nepřikládá nějaký další význam. Tehdy jsem to ale zkusila, a nakonec vznikla hra Jak si Hurvínek s Máničkou hráli na doktora. Ve finále pak dokonce i zlatá gramofonová deska. Pak přišla i nabídka, jestli bych se nechtěla stát v divadle dramaturgyní. Měla jsem z toho hrozný strach, ale řekla jsem si, že je to výzva, kterou chci zkusit. A v roce 2017 – po smrti maminky – jsem se stala i jeho ředitelkou. Moc si přeju, ať se nám podaří předat S+H do těch nejlepších rukou, v jejich případech i doslova.

Miki: Jako malý jsem chtěl loutkové divadlo dokonce hrát, ale to mi rodiče vyloučili. Nakonec si mě ale naši hrdinové přece přitáhli. Vystudoval jsem nejdřív Střední mistrovskou školu uměleckého designu, ateliér maska-loutka, a pak FAMU obor multimédia a animovaný film. S divadlem jsem nejprve spolupracoval externě coby scénograf a později také jako autor a režisér.

Jakou roli u vás má umělecký šéf?

Denisa: Je potřeba vysvětlit, že pozice uměleckého šéfa v divadle vlastně nikdy nebyla. Shodou okolností to s sebou vždy nesli hlavní interpreti, kteří díky tomu, že byli i činní autorsky, režijně, a dokonce většinou i pozicí ředitele divadla – určovali to, jak se divadlo umělecky vyvíjelo. Takže tato pozice je pro nás vlastně nová a bylo třeba ji ukotvit.

Proč jste si vybrali Davida Janoška, a ne třeba Ondřeje Láznovského nebo Martina Kláska?

Denisa: David je pro nás velmi cenný svými uměleckými výsledky, profesionálním přístupem, v neposlední řadě aktivními kontakty s širokou divadelní obcí a zcela unikátní a velmi podstatný je fakt, že je také loutkář. Do divadla ho přijímal a jistou dobu vedl Martin Klásek, zná tedy problematiku marionetového divadla, takže jsem vlastně ke spolupráci přizvala „našince“. Proč jsem si vybrala Martina Kláska nebo Ondřeje Láznovského? Ondřeje jsme oslovili v první řadě, ještě v duchu interní tradice, ale on nabídku opakovaně odmítl. Martin si zase přál své aktivity utlumit a společně jsme se dohodli, že by působil coby mentor a v divadle hrál už jen pro radost poté, co předal „lipový kolík“ Ondřejovi.

A tušíte, proč to nechtěli dělat?

Miki: Ondra měl s šéfováním své zkušenosti, věděl, do čeho by šel. A nepřekvapuje mě, že se mu nechtělo šéfovat lidem, se kterými stojí na lávce. Každopádně bylo třeba tuto situaci řešit.

Denisa: Také jsem neměla důvod jejich přání a rozhodnutí jakkoliv zpochybňovat. S Davidem jsme již před jeho nástupem spolupracovali a byla jsem ze zmíněných důvodů ráda, že se tak divadlu otevírá cesta k tomu, o čem jsme se tady bavili před chvílí a o co jsme stáli i v předchozích letech, a to vše splňuje jeho koncepci rozvoje divadla. V letošní sezóně jsme tak mohli přivítat Jirku Jelínka a Terezu Lexovou. Navíc David hned během první sezóny získal tři velmi nadané spolupracovníky s činoherním vzděláním, kteří jsou schopni osvojit si naši marionetářskou tradici.

Proč máte menší počet premiér ročně než jiná loutková statutární divadla?

Miki: Marionetové iluzivní kukátkové divadlo je svou komplexností poměrně náročná forma. Nákladově je velký rozdíl, jestli se dělá iluzivní, nebo neiluzivní divadlo, každý efekt je finančně i technologicky náročný. Pro představu jedna loutka klasické technologie bez zvláštních efektů vás stojí průměrně patnáct tisíc korun...

Kolik máte premiér do roka?

Miki: Dvě.

Denisa: Bývaly doby, kdy jsme museli realizovat jen jednu premiéru. Nebudu mluvit o covidu a nutných úsporách.

A nenavýšilo by město rozpočet?

Denisa: S ohledem na jasnou koncepci věřím, že by to možné být mělo a budeme o tom jednat. Je otázka, jak to bude vypadat se samotným rozpočtem města. Pochopitelně i aktivně hledáme další možnosti a zdroje financování.

Miki: Je to třeba, protože, když máte šanci realizovat jen tak málo premiér, prakticky zmizíte ze zorného pole divadelního světa.

Jak je to se značkou? Jste divadlo zřizované Hlavním městem Prahou. Ale ochrannou známku nevlastní Praha. Vy máte ochrannou známku na Spejbla a Hurvínka...

Miki: Zdědili jsme ochrannou známku po rodičích.

Denisa: Ochranné známky vznikly po revoluci, kdy se stávalo, že začaly vznikat plagiáty.

Miki: Ochranná známka taky zajišťuje, aby nedošlo k marginalizaci značky, což se myslím daří.

Denisa: Tyto ochranné známky jsou po celou dobu propůjčeny divadlu k užívání za symbolickou korunu. A my jsem tabulkoví pracovníci této instituce.

Miki: Zavazuje nás to ke správcovství.

17. 3. 2023 – 19. 3. 2023
[XXXIII. Turnovský drahokam](#)

23. 3. 2023 – 25. 3. 2023
[56. Skupovy Strakonice](#)

25. 3. 2023 – 26. 3. 2023
[56. Třebíčské loutkářské jaro](#)

1. 4. 2023 – 2. 4. 2023
[Fandův dýchánek](#)

[Přehled letošních festivalů](#)

VÝROČÍ

Ivan Anthon (1. 3. 1928 – 7. 12. 2012)

Milena Jelínková (1. 3. 1968)

Vladimír Hulec (10. 3. 1958)

Ivan Antoš (20. 3. 1948)

Josef Krofta (30. 3. 1943 – 18. 3. 2015)

Bohumil Klepl (31. 3. 1958)

Jef Kratochvil (30. 6. 1943 – 4. 3. 2018)

ODKAZY

[Přelet nad loutkářským hnízdem](#)

[Institut umění – Divadelní ústav](#)

[České středisko UNIMA](#)

[UNIMA](#)

[International Visegrad Fund](#)

[Ministerstvo kultury ČR](#)

PODPORUJÍ NÁS

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

Denisa: Platíme právníka, který na správu známek dohlíží.

Nemyslíte, že by bylo správnější, aby ochrannou známku vlastnila instituce, nebo město?

Miki: I budoucnost ochranných známek řešíme. Na jednu stranu nechceme, aby se známky dál drolily mezi naše děti, a na druhou stranu je třeba vyřešit formu, na kterou známky převedeme.

Denisa: Je to tak. Uvažujeme, jak s tímto dědictvím co nejsmysluplněji naložit a ukotvit v něm i ideu zachování toho čím S+H mají být i v budoucnosti.

Jaká bude nejbližší premiéra?

Miki: Nejbližší premiéra bude Hurvínek a král Blecha, což bude tradiční malé loutkové divadlo pro celou rodinu a flexibilní natolik, abychom s ním mohli cestovat i s malou partou a měli možnost zachovat současně i divadelní provoz.

Autorem jste vy?

Miki: Já s Robinem Králem a Jirkou Škorpíkem. Vždycky se snažíme, aby to bavilo dítě i dospělého. V tomto případě se dítě dívá na bláznivou pohádku a dospělý v ní čte také odkazy na francouzskou revoluci. Premiéra bude v květnu v Praze a v červnu v Paříži ve francouzské verzi.

Denisa: Francie je další zahraniční prostor, který se pokoušíme otevřít. Cizojazyčná představení jsou jedním z živých odkazů naší divadelní tradice.

Loutkář 3/2022, s. 82–85.